

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. ԳՈՐԾՈՒՂՎԱԾ ԱՆՁ

Էդուարդ Մարտիրոսյան

2. ԶԲԱՂԵՑՐԱԾ ՊԱՇՏՈՆԸ

«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն

3. ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ՎԱՅՐԸ/ԺԱՄԿԵՏԸ

Արաբական Միացյալ Էմիրություններ, քաղաք Աբու Դաբի, սեպտեմբերի 25-ից 30-ը, 2024թ.

4. ՀՐԱՎԻՐՈՂ ԿՈՂՄԸ

Շահագործող կազմակերպությունների համաշխարհային ասոցիացիա (ՇԿՀԱ)

5. ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Մասնակցություն Շահագործող կազմակերպությունների համաշխարհային ասոցիացիայի Ռազմավարության, կառավարման և նշանակումների կոմիտեի (այսուհետ՝ ՇԿՀԱ ՌԿՆ կոմիտե) նիստին

6. ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ԹԵՄԱՆԵՐԸ

ՇԿՀԱ գլխավոր ասամբլեան (ԳԱ 2024) հանդիսանում է ատոմային էներգետիկայի ոլորտի շահագործող կազմակերպությունների համար ամենակարևոր գլոբալ հանդիպումներից մեկը: Ասամբլեային մասնակցում էին համաշխարհային առաջատար փորձագետներ, ոլորտի առաջնորդներ՝ համախմբված ընդհանուր նպատակի շուրջ՝ բարելավել ատոմային էներգիայի անվտանգությունը, հուսալիությունն ու արդյունավետությունը: Ատոմային արդյունաբերությունը բախվում է աճող պահանջների՝ ապահովելու մաքուր և հուսալի էներգիա՝ պահպանելով ամենաբարձր անվտանգության չափանիշները, իսկ ՇԿՀԱ ԳԱ-ն ծառայում է որպես կարևոր հարթակ համագործակցության, երկխոսության և փորձի փոխանակման համար: Այս տարվա ԳԱ-ն կենտրոնացած էր նորարարությունների, կայունության և օպերատիվ գերազանցության թեմաների շուրջ՝ հարմարվելով արագ փոփոխվող էներգետիկ լանդշաֆտին:

7. ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ, ԵԼՈՒՅԹՆԵՐԸ, ԲԱՐՁՐԱՑՎԱԾ ԿԱՄ ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՇԿՀԱ Մոսկովյան կենտրոնի պատվիրակությունը՝ ի դեմս ինձ, ՇԿՀԱ ՄԿ տնօրեն Վ. Ակսյոնովի և ՄԿ Կառավարիչների խորհրդի անդամների, տարածաշրջանային մյուս կենտրոնների ներկայացուցիչների հետ մասնակցել ենք մի շարք հանդիպումներին:

Ս/թ սեպտեմբերի 25-ին անցկացվել է ՇԿԱ Ռազմավարության, կառավարման և նշանակումների կոմիտեի պաշտոնական նիստը:

Նիստը կազմակերպվել էր՝ համաձայն առաջարկված ծրագրի՝

1. Նիստի բացում և մասնակիցների ներկայացում
2. ՇԿԱ անդամակցության հարցերի ընդհանուր նկարագիր
3. 2025 թվականին ՇԿԱ նշանակումների և պարգևատրումների ընթացակարգ
4. ՇԿԱ ղեկավարության գործունեությունը՝ նոր անդամների ներգրավման և նրանց աջակցության հարցում:

ՇԿԱ Կառավարիչների խորհրդի նախագահ Թոմ Միթչելը ներկայացրել է ՇԿԱ Կառավարիչների խորհրդի նոր նախագահ Խոսե Գաբոյին:

Լսվել են նաև տարածաշրջանային 5 կենտրոնների հաշվետվությունները՝ անցկացված գործընկերային ստուգումների և «Կատարելության ուղի» նախաձեռնության վերաբերյալ:

Վ. Ակսյոնովը (ՇԿԱ-ՄԿ տնօրեն) և ես հանդես եկանք զեկույցներով:

Ակսյոնովը հանդես եկավ «Նոր ընկերությունների ներգրավումը ՇԿԱ ՄԿ-ում և նոր հնարավոր անդամ կազմակերպությունների հետ աշխատանքի վերաբերյալ ընթացիկ տեղեկատվությունը» զեկույցով: ՇԿԱ Մոսկվայի կենտրոնը համակարգում է աշխատանքները ԱՊՀ և Արևելյան Եվրոպայի երկրներում՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով անդամների շրջանակի ընդլայնմանը՝ նոր կազմակերպությունների ներգրավմամբ: Ներկայումս ՇԿԱ ՄԿ-ի հիմնական խնդիրներից է նոր անդամների ակտիվ ներգրավումը, ինչը նպաստում է գիտելիքների բազայի ընդլայնմանը, փորձի փոխանակման բարելավմանը և միջազգայնորեն համագործակցության ամրապնդմանը ատոմային էներգետիկայի ոլորտում:

Այս պահին ՇԿԱ ՄԿ-ն հաջողությամբ հաստատել է համագործակցություն մի շարք նոր ընկերությունների հետ, որոնք հետաքրքրված են ասոցիացիային անդամակցությամբ: Տարվում են բանակցություններ մի քանի հնարավոր անդամների հետ ԱՊՀ և Արևելյան Եվրոպայի երկրներից: Հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացած է այն ընկերությունների վրա, որոնք զբաղվում են նոր ատոմային օբյեկտների կառուցմամբ, գործող կայանների արդիականացմամբ կամ ատոմային էներգետիկայի օբյեկտների սպասարկմամբ:

Իմ զեկույցի թեման էր «ՇԿԱ-ի գործունեությունը»:

ՇԿԱ-ն ակտիվորեն զբաղվում է միջուկային էլեկտրակայանների շահագործման չափանիշների բարձրացմամբ՝ անդամների միջև փորձի և լավագույն գործելակերպերի փոխանակման միջոցով: ՇԿԱ-ի կառավարման առանցքային մարմինը կառավարման խորհուրդն է, որն ամրագրում է կազմակերպության գործունեության ռազմավարական ուղղությունները: ՇԿԱ-ն պարբերաբար իրականացնում է միջուկային կայանների գործընկերների ստուգումներ ամբողջ աշխարհում՝ գնահատելու նրանց համապատասխանությունը միջազգային անվտանգության և հուսալիության չափանիշներին: Այս ստուգումները օգնում են բացահայտել հնարավոր խնդիրներ և փոխանակվել լավագույն գործելակերպերով կայանների միջև: Կազմակերպությունը տեխնիկական սեմինարներ և ստուգումներ է անցկացնում միջուկային էլեկտրակայանների անձնակազմի որակի բարձրացման նպատակով: Դա ներառում է ինչպես տեխնիկական կողմեր, այնպես էլ կառավարում, ինչը նպաստում է կայանների շահագործման ցուցանիշների բարելավմանը:

ՇԿԱ-ի կառավարման խորհուրդը գլխավոր մարմինն է, որը որոշումներ է կայացնում կազմակերպության ռազմավարության և առաջնահերթությունների վերաբերյալ: Իր նիստերում խորհուրդը քննարկում է անվտանգության, նոր տեխնոլոգիաների և անդամների միջև համագործակցության հետ կապված հիմնական հարցեր:

Կառավարման խորհուրդը ուշադրություն է դարձնում միջուկային ոլորտում նորագույն տեխնոլոգիաների զարգացման և կիրառման վրա: Ակնհայտ է դարձել համագործակցության ակտիվացումը գիտահետազոտական ինստիտուտների և ձեռնարկությունների հետ նորարարական լուծումների մշակման և կիրառման համար, որոնք կարող են բարձրացնել ԱԷԿ-ների անվտանգությունը և արդյունավետությունը: Խորհուրդը ընդգծում է նաև, որ անհրաժեշտ են ներդրումներ մարդկային ռեսուրսների պատրաստման և անձնակազմի ուսուցման մեջ, հատկապես երկրներում, որտեղ միջուկային էներգետիկան ակտիվորեն զարգանում է: Վերջերս ձեռնարկվել են միջոցներ նոր մասնագետների պատրաստման և արդեն գործող անձնակազմի որակի բարձրացման ծրագրերի զարգացման համար:

ՇԿԱ ՄԿ տնօրենի տեղակալ Ս. Վիբորնովը նույնպես հանդես եկավ զեկույցով՝ «Ընթացք դեպի կատարելություն» թեմայով:

Անընդհատ աշխատանք է տարվում ԱԷԿ-ներում անվտանգության ստանդարտների կատարելագործման ուղղությամբ: ՇԿԱ մշակում և կիրառում է առաջատար մեթոդներ և գործելակերպեր, որոնք ուղղված են ռիսկերի նվազեցմանը և սարքավորումների հուսալիության բարձրացմանը:

Նոր էներգետիկական ընկերությունների և միջուկային էներգետիկայով զբաղվող պետական գործակալությունների ստեղծմամբ ՇԿԱ-ի մասնակիցների թիվը աճում է: Այս կազմակերպությունները բերում են նոր գաղափարներ և փորձ, ինչը նպաստում է ոլորտի ընդհանուր զարգացմանը:

ՇԿԱ-ի շրջանակներում ուժեղացվում է համագործակցությունը տարածաշրջանային կենտրոնների միջև: Սա թույլ է տալիս հաշվի առնել տարբեր տարածաշրջանների առանձնահատկություններն ու պահանջները՝ ապահովելով միջուկային էներգետիկայի ավելի արդյունավետ աջակցությունն ու զարգացումը:

8. ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ԿԱՄ ՀԱՎԱՔԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ, ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

ՇԿԱ ու ՇԿԱ-ՄԿ-ն շարունակում են հարմարվել նոր մարտահրավերներին և ժամանակի պահանջներին՝ ապահովելով բարձր մակարդակի անվտանգություն և հուսալիություն միջուկային էներգետիկայում գլոբալ մակարդակով: Այս գիտաժողովի ընթացքում քննարկված թեմաները ընդգծում են ասոցիացիայի ընթացքը դեպի կատարելություն, նոր տեխնոլոգիաների ներմուծումն ու աշխատանքի նոր ձևերը, որոնք նպաստում են միջուկային էներգետիկայի արդյունավետ զարգացմանը:

Կառավարման խորհուրդը ակտիվորեն մշակել է ռազմավարական ուղղություններ, որոնք նպատակաուղղված են միջուկային կայանների աշխատանքի բարելավմանը և նորարարությունների ներդրմանը միջուկային էներգետիկայում: Խորհրդի որոշումները նպաստում են միջուկային էներգիայի գլոբալ անվտանգության և հուսալիության

ամրապնդմանը, ինչպես նաև այս ոլորտում միջազգային համագործակցության զարգացմանը:

9. ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԴՐԱՆՑ ԸՆԹԱՑՔ ՏԱԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ՝ ԵՂԱՆԱԿԸ, ՁԵՎԸ, ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ,
ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Աշխատանքային քննարկումների ընթացքում և կուլիսներում բավարար տեղեկատվություն է ստացվել ՇԿԱ-ի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված առաջարկություններ ձևավորելու համար:

Միջոցառումը բավականին արդյունավետ և ինֆորմատիվ էր առաջին հերթին ակտիվ քննարկումների շնորհիվ:

Քննարկումներն ու բանակցություններն ընթացել են առողջ և կառուցողական, բարենպաստ աշխատանքային մթնոլորտում, և բավականին արդյունավետ են եղել նպատակին հասնելու, այդ թվում նոր կայանի ընտրության և կառուցման տեսանկյունից:

«ՀԱԷԿ» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն

Է. Մարտիրոսյան